

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

12. An, & qualiter narranda non vacatio, seu plenitudo beneficii de facto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

Prima: ut non procedat hac doctrina, seu non sufficiat vacatio de facto ad effectum reservationis; quando is, per quem beneficiū vacat de facto, erat violentus occupator, vel intrusus; & de hoc evidenter constat, eò quòd ex quo talis detentio administratio juris caret, considerari non debet. Gonz. n. 94. Secundà ut tunc demum procedat hac doctrina, dum beneficium vacat de solo facto ex persona Titij; neque tamen jus seu titulus beneficii sit penes alium, præjudicaretur enim aliàs juri hujus tertij, dum is impediretur, ne permutare possit, & uti jure suo, si purè tantum attendetur ad vacationem de facto: Papa autè etsi plenissimam habeat in beneficalibus potestatem; liberiore tamen habet potestatem in beneficio vacante, quàm pleno, saltem ex mente sua; quia non præsumitur velle præjudicare juri alterius. Gonz. n. 73. & seq. citatis pro hac limitatione Belezino de *subsid. caritat.* q. 122. nu. 8. Callad. *decis.* 2. num. 2. de *constitut. Mand. ad regulam* 3. q. 12. n. 6. & c. Veruntamen licet juxta hanc doctrinam verum sit, intrare regulam 8. seu beneficium esse reservatum, dum habens jus in illo absque possessione moritur in mense Ordinario, habens verò possessionem ejusdem beneficii absque vero titulo seu jure in illo moritur in mense Apostolico, dum pergit adhuc vacare idem beneficium de jure, seu si nemini adhuc interea collatum; & in tantum rectè dici in ordine ad reservationem considerari in hoc casu solam vacationem de facto; nihilominus & illud sequitur ex secunda hac limitatione, nunquam intrare reservationem illam, dum tantum de facto vacat; sed tunc, quando vacat de jure & de facto simul, licet non vacet simul de jure ex eadem personâ,

Quæstio 10. Qualiter vacatio, & modus vacationis sint exprimenda in impetratione & provisione beneficii?

1. **R**espondeo primò: post expositam per supplicante qualiter vacante in principio ipsarum precum positivè narranda vacatio, seu beneficium vacare per hæc verba: *cum vacaverit, & vacet ad presens*: eò quòd in hoc uno præcipuè consistat honestas gratiæ, tam ex parte supplicis, ne videatur captare mortem alterius, quam ex parte Papæ, seu concedentis gratiam; dum is jus unicuique suum integrum tanquam princeps optimus ex suo rescripto conservari vult, nec alicui præbere ansam ullam captandi mortem alterius. Lott. l. 3. q. 8. n. 1. & 2.

2. Respondeo secundò: licet olim necesse non fuerit exprimere vacationis modum; sed tantum vacationem in genere, factâ enim simpliciter mentione vacationis includebatur omnis modus vacationis juxta dicta superius. Chok. *ad reg.* 46. *Cancel.* n. 6. citans Gemin. *inc. susceptum. de rescrip.* in 6. n. 10. neque modò inspectâ juris communis dispositione id necesse sit. Toud. *qq. benef.* p. 3. c. 130. n. 3. (dicens hanc juris communis dispositionem adhuc hodie observari in Gallia, ita ut ibi sufficiat exprimere in genere beneficium vacare, absque expressione certi modi vacationis) Barb. *juris Eccl.* l. 3. c. 14. n. 72. Lott. l. c. n. 9. citans Lap. *alleg.* 6. n. 5. Staph. *de variis modis vac.* n. 5. Felin. *inc. in nostra. de rescrip.* n. 37. & c. contra Mand. nunc tamen vi dictæ regulæ omnino necessarium est, ut nedum vacatio, sed & certus modus aliquis vacationis exprimat, aliàs impetratio & provisio sit

nulla. Chok. *loc. cit.* Lott. num. 12. cum communi. Idque non solum in gratia, *neuris*; ut Rota *decis.* 24. *de rescrip. in novis.* Menoch. *de arbit. casu* 201. n. 101. Felin. *inc. in nostra. de rescrip.* n. 37. & José Selva. p. 3. q. 12. n. 21. quos sequi videtur Toud. l. c. n. 16. sed in quacunque gratia provisiâ. Lott. n. 13.

3. Respondeo tertio: dum plures sunt modi vacandi: ejusdem beneficii, sufficit exprimere unam. Chok. *loc. cit.*

4. Respondeo quarto: dicta regula 46. *Cancel.* locum non habet, sive non est necessitas exprimendi certum modum vacationis, ubi providetur tanquam de devolutio; cessat enim hoc casu penitus ratio illius regulæ; quia Papa eo ipso, quòd positivè ei narretur devolutio, intelligit beneficium vacare de jure, in qua sola vacatione radicatur iustitia gratiæ; modus autem vacandi, in quo posset latere præjudicium ipsius Papæ, respectu reservationis vel affectiois, non mutatur per ipsam devolutionem. Lott. *loc. cit.* n. 143. Garc. p. 11. c. 1. num. 7.

Quæstio 11. An, & qualiter exprimendus mensis vacationis?

Respondeo: in omnibus gratiis beneficalibus narrari debet mensis vacationis, sub nullitate poenâ. *vi reg.* 8. *Cancel.* Gonz. *gl.* 32. n. 1. & seq. Lott. l. 3. q. 8. n. 79. ubi: quòd, ubi resultat reservatio mensis, non possit capi beneficium ex vacatione per obitum, nisi facta sit expressa mentio de mense. Et dicta mentio dispositiva faciendâ est ad unguem pro forma substantiali, ita ut nec variari vel immutari possit, aut per aequipollens suppleri. Gonz. *loc. cit.* n. 17. ex *Mand. de signat. gratia.* §. *provisiones.* col. 7. ve ùm de hac materiâ fusè factis, ubi explicavimus dictam reg. 8.

Quæstio 12. An, & qualiter narranda non vacatio seu plenitudo beneficii de facto?

Respondeo: exprimenda quoque, seu narranda hac plenitudo, ubi nimirum vacante beneficio de jure, illud non vacaret de facto, sed aliquis illud possideret. *c. cum nostris. de Concess. præb.* ubi: quòd impetratio facta de beneficio, quòd vacabat de jure per obtentionem secundi incompatibilis, non tamen de facto, quia temper erat occupatum, est subreptitia, ex quo non fuit facta mentio de possessione, seu detentatione. Gonz. *gl.* 15. §. 1. n. 9. & n. 65. ubi addit rationem; quia ista taciturnitas poterat forte retrahere Papam, vel saltem tardiore reddere super possessione gratiæ. Quod tamen intelligendum de possessione colorata (qualis quoad præsens punctum reputatur ea, in qua datur instantia possibilis tituli validi, etiam ex dispensatione. Lott. *loc. cit.* n. 34.) secus videtur de possessione notoriè decoloratâ. Lott. n. 38. ubi quòd taciturnitas colorata talis possessionis inducat subreptionem gratiæ factæ tanquam de vacante secundum unum intellectû, qui communis probari videtur per DD. *inc. cum nostris. de Concess. præb.* præcipuè Jo. And. n. 16. Anchar. n. 7. Card. n. 9. Butrio. n. 9. & 13. veruntamen Lott. n. 39. id (nimirum quòd gratia ex dicta taciturnitate reddatur obreptitia) referendum ait, non ad eam partem gratiæ, quâ Papa providit, seu defectum urgentem ex hac taciturnitate non respicere substantialiam gratiæ in articulo provisionis, ad eoque ipsam provisionem contra hunc defectum sustineri, quòd ait non advertisse AA. scribentes *inc. 6. cum*

cum nostris, sed ad illam partem gratiæ, quæ dantur executoribus (datio enim hæc pars est gratiæ, juxta c. si super gratia, de off. deleg. in 6. cuius contrarium sentire videtur Garc. p. 10. c. 1. n. 70. & 73.) color siquidem ille possessionis non attenditur, nisi in ordine ad hunc effectum, ut mediante citatione possessoris ille excuriatur per executores, priusquam procedatur ad ipsam executionem. Lott. nu. 40. illud namque poterat movere, vel removere Papam in dandis executoribus sub una potius, quam sub aliâ formâ, ne alioqui præcisè jubendo videretur velle de sua possessione iustum possessorem deici. At non potuit movere vel removere in providendo; quia cum provisio fiat ex suppositione vacationis de tempore gratiæ, si suppositio hæc vera, est licet decuriatur color, & sic maneat nuda possessio de facto; utriusque hæc non est tanti, ut videatur movere potuisse Papam, quod minus gratiam faceret. Lott. n. 41. citans Imol. in cit. c. cum nostris, n. 23. a: queita hodie dum coloratæ possessionis mentio omiſſa nullus est considerationis in ordine ad causandam nullitatem gratiæ: patet ex ipsâ formâ executorialium; quæ sive expediuntur sub forma hujus necessitatis expressivâ per clausulam: *amoro quolibet illicito detentore*: quæ clausula implicat mentionem possibili coloratæ possessionis alterius. Lott. n. 44. & 45. citans Rotam in Cöloniensi. Canonico. 20. Maji 1602. Anchar. Calder. & c. in cit. c. cum nostris, quin & ad tollendum omnem scrupulum usu receptum esse, ait Lott. num. 50. ut inter alias clausulas generales, quæ apponuntur in supplicationibus, hæc quoque ingeratur: *ut dicti defuncti, & aliorum quorumcunque provisiones, concessionis, institutiones, collationes & possessiones pro expressis habeantur & c.* quæ clausula vim habet expressivam coloratæ possessionis: sic quoque ait Gonz. gl. 15. §. 1. n. 67. hodie in omnibus literis apostolicis apponi plures clausulas, quæ suppleant defectum dictæ taciturnitatis; nempe clausula: *dummodo non sit alteri jus questum*: nec non clausula: *amoro quolibet illicito detentore*, ac propterea nemo soleat facere mentionem de intrusione alterius.

Questio 13. Qualiter vacatio narrata beneficii sit verificanda?

Respondeo primo: nisi beneficium vacet, ut narratum fuit, gratia nulla est; sive nihil concessum censetur. Lott. l. 3. q. 8. nu. 42. omnia enim narrata habent vim conditionis: *veris existentibus prænaratis*; adeoque nisi verificentur, ruit gratia. Gonz. §. 4. proem. n. 78. sic v. g. si dispositivè narratus modus aliquis reservationis, seu devolutionis, nisi verificetur, gratia est subreptitia; quia Papa fuit deceptus. Gonz. *ibid.* n. 76. & 77. citans quamplurimos; adeoque etiam, nisi verificetur vacare beneficium, prout narratum: quin & regula certa est, quod omnis narrativa, quamvis alias necessaria non esset, debeat verificari; cum sit pars gratiæ. Gonz. gl. 32. n. 57. citans Crescent. decis. 4. de Concess. præb. Mohed. decis. 8. de rescrip. Roman. cons. 32. nu. 2. Paris. cons. 130. num. 1. quod si tamen non assertivè, sed dubitativè per verba: *forſan, forcaſſis*, aut similia fuisset narrata vacatio, seu aliquis certus modus, non est opus verificare illum; cum enim per tales dictiones nihil affirmetur, non est necessaria verificatio illius, quod per tales dictiones asseritur, juxta l. in substantia. de vulg. & pupill. substitut. Gonz. gl. 32. n. 11. similiter necessaria non est verificatio narrativa, dum ad-

hibita fuit dictio: *asseritur*, v. g. dicendo: *vacavit in tali mense, vel per obitum, prout asseritur*: consideratur enim talis narrativa, ac si facta non fuisset. Gonz. loc. cit. n. 12. & 13. citans Cas. de Grassis. decis. 2. de probationibus. n. 4. Callad. decis. 4. n. 9. tit. cod. & c.

2. Respondeo secundò: vacatio tempore data verificari debet. c. cam. de rescrip. Paris. l. 8. q. 7. n. 146. & l. 12. q. 14. n. 26. citans Ferret. cons. 283. n. 18. Old. & c. Lott. l. 3. q. 8. n. 41.

3. Respondeo tertio: sufficit, vacationem narratam verificare de solo jure, ita ut per hoc vitetur subreptio. Gonz. gl. 15. §. 1. n. 65.

4. Respondeo quarto: sufficit etiam justificare vacationem de facto, eo modo, quo in literis narratur. C. Luca de benef. D. 75. n. 16. dicens hæc esse in beneficiis propositionè receptâ. Tond. p. 3. c. 238. nu. 13. ubi: sufficit impetranti ex causa resignationis, quod modus vacationis expressus fuerit verus de facto, licet non esset verus de jure, eò quod v. g. qui provisus per collatorem Ordinarium, verè resignavit, quamvis jus non habuerit in beneficio resignato, & sic vacatio expressa esset de facto vera; sive ad verificandam narrativam vacationis in gratia beneficii sufficit, illam verificare de solo facto, licet non verificetur de jure. Gonz. gl. 15. §. 1. nu. 49. citans Crescent. decis. 9. de præb. Caputaq. decis. 407. p. 2. & plures Rotæ decis. ac præcipuè 9. num. 10. p. 2. divers. ubi dicitur: ad verificandam narrativam gratiæ sufficere probatio facti carentis adminiculo juris: & decis. 208. n. 2. p. 3. divers. ubi idem dicitur, sed limitatur; nimirum ut secus sit, si ageretur de inferendo perpetuum præjudicium Ecclesiæ, ut in casu de mutando statu Ecclesiæ. Gonz. *ibid.* n. 50. Garc. p. 11. c. 1. a n. 36. ubi variis Rotæ decisionibus probat, quod ut vi clausulæ generalis: *vel alio quovis modo*: consequi quis possit beneficium ex alia vacatione, sufficit vacationis modum dispositivè seu assertivè expressum verificari seu probari, saltem de facto; quamvis idem Garc. num. 80. dicat, existimare se tanquam certum, in collatore Ordinario apponente clausulam: *seu alio quovis modo*: non esse necessarium ullo modo verificare modum expressum, nequidem de facto; eò quod in Ordinario non cadat subreptio, & modus expressus non videatur causa taxationis.

5. Respondeo quinto: quando plures modi vacandi a què dispositivè, sed ex eadem persona alternativè narrantur, satis est alterum, seu unum verificari. Lott. l. 3. q. 8. n. 14. Garc. p. 11. c. 1. n. 68. citans Mascard. concl. 1128. nu. 31. & plures Rotæ decis. in quibus dicitur, quod vacatio narrata non est necessario verificanda, quando gratia non est restricta ad illam, sed narrat etiam aliam vacationem, saltem in genere dicendo: *aut aliâ certo modo*: & ideo sufficit unum verificare, nam in alternis sufficit verificare unum juxta reg. *alternativis*. in 6. dum verò plures modi vacandi narrantur copulativè, omnes debere saltem de facto verificari, tanquam verius asserit Garc. loc. cit. n. 49. ex Aegid. decis. 734.

Questio 14. In specie, qualiter verificanda narratio mensis vacationis?

Respondeo: nisi verificetur, saltem de facto, vacatio in mense narrato capi non potest beneficium, etiam ex clausulis generalibus: *sive alio quovis modo*: Garc. loc. cit. n. 55. juxta decis. Achill. de Grassis. 264. sive 1. de præb. quia tempus adjectum